

Bildande av Ristskeda naturreservat i Åtvidabergs kommun samt fastställande av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken två områden inom fastigheten Borkhult 2:7 som naturreservat med syfte, föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Naturreservatets gränser är markerade på bifogad karta, bilaga 1.

Naturreservatets namn skall vara Ristskeda naturreservat.

Syftet med reservatet

Syftet med Ristskeda naturreservat är att värda och bevara värdefulla naturmiljöer, i form av lövrik barrnaturskog med gott om gamla träd och död ved och inslag av lövsumpskogar och lövbryn. Syftet är även att bevara biologisk mångfald knuten till dessa miljöer.

Syftena ska nås genom att området i huvudsak lämnas orört, men med mindre åtgärder i lövsumpskogar och lövbryn för att bibehålla lövträdsdominansen. Kulturlämningar bevaras genom frihuggning.

Föreskrifter

A. Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det, utöver vad som annars gäller, inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
2. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för älgdragare eller motsvarande vid uttransport av fällt vilt;
3. anordna motor- eller skyttebana för övning eller tävling;

4. uppföra byggnad eller annan anläggning;
  5. uppföra mast, vindkraftverk, eller att uppföra luft- eller markledning;
  6. anordna upplag;
  7. gräva upp växter;
  8. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnena;
  9. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
  10. ta bort eller upparbeta dött träd eller delar av träd eller vindfällor;
  11. ändra florans eller faunans sammansättning genom införande av för området nya arter.
-

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare, att utan ytterligare ersättning, och innehavare av särskild rätt till fastigheterna tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;
  2. skötsel och dokumentation i enlighet med fastställd skötselplan, vilket innebär frihuggning av kulturlämningar samt i delar genomföra viss röjning av barrträd för att gynna lövträd;
  3. iordningställande av anordningar för friluftslivet som anges i fastställd skötselplan, vilket innebär iordningsställande av parkeringsplats med tillhörande informationstavla samt markering av vandringsled från parkering till reservatet och eventuellt inom reservatet.
-

C. Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, föreskriver Länsstyrelsen om rätten att färdas och vistas inom reservatet, att det utöver vad som annars gäller, inte är tillåtet att:

1. framföra motordrivna fordon annat än som avses i punkten A2 ovan;
2. utöva bergsklättring
3. tälta eller ställa upp husvagn;

4. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur, undantag gäller för hund vid, inom reservatet tillåten jakt;
5. rida eller cykla;
6. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
7. plocka hela eller delar av växter, mossor, lavar eller svampar med undantag för bär och matsvamp;
8. på ett störande sätt utnyttja radio, bandspelare, musikinstrument eller dylikt;
9. störa djurlivet genom att t ex klättra i boträd eller samla ryggradslösa djur;
10. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla;
11. göra upp eld.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

12. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet;
13. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet;
14. bedriva försäljning eller annan verksamhet i kommersiellt syfte.

Ovanstående föreskrifter under A, B och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för åtgärder enligt befintlig ledningsrätt 0561-97/23.1 (starkström).

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 2.

Förvaltare för naturreservatet skall vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för beslutet

Området karakteriseras av gamla och senvuxna träd, rikligt med död ved och en värdefull kryptogamflora. Området har höga värden för fågellivet, främst knutna till förekomsten av äldre lövträd och sumpskogsmiljö. Flera hotade och sällsynta arter av lavar, mossor, kärlväxter, fåglar och ryggradslösa djur knutna till naturskogsmiljöer har påträffats.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken skall densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Ristskeda naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av Ristskeda naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensbedömning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordning om konsekvensutredning vid regelgivning 2007:1244 göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken inte ger negativa konsekvenser för vistelse och färd i naturreservatet utöver vad som är brukligt enligt allemansrätten. Ordningsföreskrifterna skall samtidigt leda till att reservatets syfte uppnås.

Miljö kvalitetsmål

Bildandet av Ristskeda naturreservat är en del av uppfyllandet av miljö kvalitetsmålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv om vilka Sveriges riksdag och regering beslutat.

Ärendets handläggning Dokumentation

De mycket höga naturvärdena inom Ristskeda naturreservat dokumenterades i samband med Skogsvårdsstyrelsens inventering av nyckelbiotoper på fastigheten år 1996-2000. Området är även med i Åtvidaberg kommuns naturvårdsprogram. Områdets höga naturvärden har bekräftats i Länsstyrelsen utredning.

Reservatsbildning

Reservatet har stakats ut och mätts in av Lantmäteriet. En värdering av området genomfördes av Svensk fastighetsvärdering AB i samråd med markägarna och på uppdrag av Länsstyrelsen. Därefter förhandlade Länsstyrelsen med markägaren och kom överens om ekonomisk ersättning för intrånget i markanvändningen som blir konsekvens av naturreservatsbildningen. Beslut om utbetalning av ekonomisk ersättning har tagits av Naturvårdsverket 2006-09-15.

Remissyttranden

Länsstyrelsen har remitterat förslag till beslut till markägare, övrig berörd sakägare (ledningsrätt), Vägverket, SGU, Åtvidabergs kommun, Skogsvårdsstyrelsen Östra Götaland, Naturskyddsföreningen i Åtvidaberg. Vägverket och SGU har inget att erinra. Åtvidabergs kommun tillstyrker förslaget om bildande av naturreservat. Vattenfall fick först remissen i form av sakägare till ledning enligt fastighetsregistret. Enligt Vattenfalls remissvar äger de inte ledningen i reservatet. Remiss skickades därför till E.on, som svarade att de inte har något att erinra under förutsättning att anläggningen kan vara kvar i sitt nuvarande läge, att åtgärder för drift och underhåll kan utföras vid behov, att tillträde till stolparna med fordon och maskiner ej försvåras, samt att de inte drabbas av några kostnader till följd av bildandet av reservatet. Ulf Siwers har muntligen angett att han och hans bror inte har några synpunkter.

Länsstyrelsens avvägning med avseende på remissyttranden

I ledningsrätt för starkström 0561-97/23.1 anges vilka åtgärder som får göras utmed ledningen. Länsstyrelsen gör bedömningen att undantaget från föreskrifterna ska vara tillräckliga för underhåll av ledningen. Länsstyrelsen gör ingen ändring i beslutet.

Övrigt

Strandskydd

Vissa delar av reservatet är beläget inom område där strandskyddsbestämmelser gäller enligt 7 kap. miljöbalken.

Gagnvirke

Allt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller förvaltaren.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3 (Miljödepartementet). Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknade, naturvårdsdirektören Claes Svedlinh, länsassessorn Karin Fridell och byrådirektören Sofia Bergvall deltagit.

Magnus Holgersson
Länsråd

Linda Vålberg
Byrådirektör

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

akten (naturdossier)

Sändlista

Ulf Siwers, Platavägen 7, 302 40 Halmstad
Jan Siwers, Syrenparken 6, 133 35 Saltsjöbaden
E.on Elnät Sverige AB, Robert Lagerström, Hospitalsgatan 55, 602 28 Norrköping

Kopia till

Bengt Risenstrand, Frängsbo gård 1, 597 94 Åtvidaberg
Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
SGU
Vägverket
Åtvidabergs kommun, Box 206, 597 25 Åtvidaberg
Skogsstyrelsen, Box 288, 593 24 Västervik
Naturskyddsförening i Åtvidaberg c/o Kjell Mathson, Hackspettevägen 11, 585 95
Linköping
Reservatsförvaltaren, Mikael Burgman
Lantmäterimyndigheten, Box 476, 581 05 Linköping
Länets författningssamling
Tidningskungörelse

Bilaga 1

Ristskeda naturreservat

Åtvidabergs kommun, Östergötlands län

Areal: 31,9 ha

Fastighetskarta: 086 23 & 086 24

0 100 200 300
Meter

Ristskeda naturreservat

Karta tillhörande Länsstyrelsens beslut för Ristskeda naturreservat beslutat 2008-02-14.
Objektnummer (RegDOS id) 2013361, dnr 511-6707-05.